

Varme er den nye inneklimautfordringen i boliger – sier Realdania.dk og Videncenteret Bolius i en rapport fra juni 2023

Foto Claus Bjørn Larsen

Flere end hver tiende beboer i byggerier opført efter år 2000 oplever, at der er for varmt i hjemmet. Det er tre gange så mange som beboerne i boliger bygget før årtusindskiftet. Problemet er, at vi ikke designer boliger til at beskytte os godt nok mod varme somre, siger indeklima-professor.

Flere nye bykvarterer er skudt op i København gennem de seneste 10 år. Og mange af kvarterernes boliger har store vinduespartier, så lyset kan vælte ind.

I rummene bag glasfacaderne i et af disse kvarterer kæmper beboerne med den varme, der følger med lysindfaldet. Anna Madsen og hendes mand og to børn er nogle af dem. Familien bor i en lejlighed, hvor temperaturen hurtigt kan nå de 30 grader, når solen skinner.

”Vi har ingenting, der kan køle os ned andet end at åbne vinduerne. Og hvis ikke der er nok vind, så kan det ikke gøre det,” fortæller Anna Madsen.

Da familien købte lejligheden, fik de etableret et ekstra værelse ved at sætte en væg op i den 50 kvm. store stue. Et værelse, der nu ikke er i brug.

”Hensigten var, at det skulle bruges til soveværelse eller børneværelse. Men det kan vi faktisk ikke, fordi det ligger den vej, hvor solen står på, så det bliver varmet alt for meget op,” siger Anna Madsen.

Særligt om sommeren døjer familien med rum, der er alt for varme.

”Vi har to meget store vinduespartier, der vender mod syd, og der står solen lige ind. Så vælter det bare ind med lys, og lejligheden bliver meget hurtigt varmet op og bliver virkelig varm. Og den varme bliver i lejligheden. Jeg ved ikke, om det er bevidst, at det er lavet sådan. At man har tænkt, at vi skal gøre noget for at holde på varmen i kolde Danmark. Men det bliver for meget her,” siger Anna Madsen.

Omfattende udfordring

Familien er ikke de eneste, der slås med alt for varme boliger. I undersøgelsen ’Danskerne i det byggede miljø’ som Gallup Kantar har udarbejdet for Realdania og datterselskabet Videncentret Bolius, svarer flere end hver tiende beboer (12,3%) i byggerier opført efter år 2000, at de oplever, at der er for varmt i hjemmet. Det er tre gange så mange som beboerne i boliger bygget før årtusindskiftet.

Både større vinduespartier og vores ønsker til arkitektur er årsagen til den nye indeklimate udfordring, mener Steffen Petersen, professor i bygningsvidenskab på Aarhus Universitet.

”Det er jo hjerteskræende, at vi har elimineret mange af de gamle indeklimaproblemer, men samtidig skabt nogle nye. I en bolig er det vigtigt for termisk komfort, at der er en kontinuerlig balance over året mellem, hvor meget varme der kommer ind og ud. Hensynet til denne balance glemmer vi ofte i dag, når vi designer bygninger. Favoriserer du store vinduespartier fra gulv til loft mod syd, øst, og vest - ja, så får du nogle gange meget solvarme ind i boligen. Det er godt for varmeregningen om vinteren og knap så fedt om sommeren”, siger professoren.

En populær årsagsforklaring er, at nye bygninger er 'som at bo i en plastikpose'. Men det er ifølge Steffen Petersen en misforståelse, og han er ikke glad for billedet, det skaber.

”Alle ved, at man ikke kan trække vejret ret længe i en plastikpose. Dermed får man det moderne byggeri til at lyde som noget meget farligt noget. Og det er jo forkert. 'Plastikposen' refererer til, at der i bygningsdele med trækonstruktioner anvendes en membran – ofte af plastik – til at skabe en luft- og diffusionstæt barriere kaldet 'tæthedsplanet'. Tæthedsplanet skal minimere risiko for fugtskader i konstruktionen og har intet med overtemperatur eller problemer med friskluftskiftet at gøre”, siger han.

Gardiner og markise

Familien Madsen blev advaret af sælger om indeklimaproblemerne, allerede da de købte lejligheden i 2020. Alligevel blev de overrasket over, hvor varmt der blev i særligt stuen og køkkenalrummet, som vender mod syd. For at afhjælpe problemet har de sat tunge, mørke gardiner op og monteret en stor markise på altanen.

”Vi trækker gardinerne for i løbet af dagen for at tage den værste sol. Og markisen har virkelig gjort en stor forskel. Jeg kan næsten ikke understrege, hvor vigtig den er for lejligheden her. Fordi den har jo både det formål, at man ikke skal trække gardinet for hele tiden og sidde i mørke, og så betyder den, at vi ikke sidder i et solbad, når vi f.eks. spiser aftensmad. Nu kan vi kigge ud, samtidig med, at der er skærmet af, den tager faktisk ret meget af varmen,” fortæller Anna Madsen, og tilføjer, at nogle af naboerne eksperimenterer med solfilm på de store vinduesfacader.

Professor Steffen Petersen forstår beboernes udfordringer.

”Problemet er, at vi ikke designer boliger til at beskytte os godt nok mod varme somre. Vi har for meget glas, for lidt solafskærmning og udnytter ikke natventilation godt nok. Vi skal til at udnytte passive virkemidler, for vi skulle nødig ud i elektrisk nedkøling af boliger om sommeren. Det er derfor afgørende, at vi lærer at udnytte den viden, vi jo sådan set allerede har – og har haft i årtier”, siger Steffen Petersen.

Giv metoder et serviceeftersyn

Hjemme i den overvarme stue har Anna Madsen faktisk overvejet at anskaffe et airconditionanlæg. Men det er blevet ved tanken.

”Det synes jeg jo også ville være lidt voldsomt og ikke så bæredygtigt. Men det ville være rart for vores livskvalitet med et eller andet, der kan køle ned. For lige nu kan vi jo kun varme op. Og så har jeg tænkt, at der må være et eller andet, man kan gøre i forhold til ruder i de her byggerier, måske indbygge solfilm på forhånd eller noget andet. Jeg aner jo ikke, hvad der findes på markedet, men man bliver nødt til at tænke over det, når man bygger. Så de, der bygger enten kan skærme af, eller lader være med at sætte de store vinduer i der, hvor solen står så meget på,” siger hun

Steffen Petersen opfordrer til, at man giver de metoder, man bygger efter i dag, et serviceeftersyn.

”Jeg synes, man skal kigge på de beregningsprogrammer, som vi anvender til at dimensionere, projektere og designe bygninger med. Spørgsmålet er, om de er gode nok til at anvise løsninger, som er gode nok til at opretholde sommerkomfort – også i fremtidens klima”.

Læs undersøgelsen Danskerne i det byggede miljø 2023

[Danskerne i det byggede miljø 2023](#)